

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
ONOR. IMHALLEF
LORRAINE SCHEMBRI ORLAND**

Seduta tas-27 ta' Frar, 2014

Citazzjoni Numru. 2402/2000/1

Joseph u **Jane konjugi Pisani**

vs

David Mamo, Donatella Mamo

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 6 ta' Novembru 2000 ipprezentata quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta, fejn esponew: -

Illi l-atturi selfu lill-konvenuti diversi flejjes in konnessjoni mal-fond 7, Censu Borg Street, Hamrun.

Illi l-atturi selfu lill-konvenuti f'diversi zmien s-somma ta' Lm23,400 (tlieta u ghoxrin elf u erba' mitt lira Maltin) u cioe` Lm6,000 (sitt elef lira Maltin) in konnessjoni mal-akkwist tal-fond fuq imsemmi, liema fond gie akkwistat b'kuntratt tal-15 ta' Settembru 1988 fl-atti tan-Nutar Francis Micallef waqt li Lm13,000 (tlettax-il elf lira Maltin) ghat-twaqqigh u

kostruzzjoni mill-gdid tal-fond imsemmi waqt li somma oħra ta' Lm4,400 li thallsu lill-vendituri b'surroga.

Illi l-atturi silfu ukoll lill-konvenuti s-somma ta' Lm5,500 għax-xiri tal-vettura Hyundai DAV-695 u Lm6,000 (sitt elef lira Maltin) oħra għax-xiri ta' *stock* għall-gestjoni tal-hanut 221, High Street, Hamrun immexxi mill-konvenuti.

Illi s-self kollu brevi manu li sar mill-atturi lill-konvenuti jammonta għal Lm34,900.

Illi l-konvenuti huma għaddejjin minn proceduri ta' separazzjoni skont citazzjoni numru 459/2000 NA fl-ismijiet "David Mamo vs Donatella Mamo" u jidher illi jridu jeludu l-hlas dovut lill-atturi.

Illi l-konvenuti huma debituri tal-atturi fis-somma ta' Lm34,900 *oltre* l-imghax legali mill-24 ta' Ottubru 2000.

Illi dan id-debitu huwa cert, likwidu u skadut.

Illi l-atturi jafu lilhom infushom b'dawn il-fatti kif fuq iddikjarati.

Illi l-konvenuti m'għandhom ebda eccezzjoni valida x'jissollewaw.

Jghidu l-konvenuti prevja kwalsiasi dikjarazzjoni necessarja u opportuna u għar-ragunijiet premessi u kif dispensati mis-smigh tal-kawza *a tenur* tal-Artikolu 167 tal-Kodici tal-Organizzazzjoni u Procedura Civili għaliex din il-Qorti m'għandhiex:

1. Tikkundanna lill-konvenuti jirrifondu lill-atturi s-somma ta' Lm34,900 (erbgħa u tletin elf u disa' mitt lira Maltin) *oltre* l-imghax legali mill-24 ta' Ottubru 2000 ta' self brevi manu magħmul in konsiderazzjoni max-xiri, twaqqigh u bini tal-fond 7, Censu Borg Street, Hamrun, max-xiri

tal-vettura Hyundai DAV-695 kif ukoll xiri ta' *stock* ghall-hanut minnhom gestit f' 221, High Street, Hamrun.

Bl-ispejjes komprizi dawk tal-ittra legali tas-7 ta' Mejju 1999 u tad-9 ta' Ottubru 2000 u tal-mandat ta' qbid numru 3789/2000 u bl-ingunzjoni tal-konvenuti ghas-subizzjoni.

Rat li din il-kawza giet appuntata ghas-smigh mill-Qorti kif diversament presjeduta ghas-seduta tal-4 ta' Dicembru 2000.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut David Mamo datata 22 ta' Dicembru 2000 (fol 13) fejn espona : -

Illi t-talba attrici hija nfondata fil-fatt u fid-dritt ghaliex l-eccipjenti qatt ma ssellef ebda flus minghand l-atturi u l-flus li l-atturi qeghdin isemmu li hargu ghall-esponent u martu, fil-fatt inhargu minn flus propriji tal-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn l-istess eccipjent u martu.

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet ta' Joseph Pisani et datata 28 ta' Settembru 2007 a fol 375 tal-process.

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet tal-konvenut David Mamo datata 3 ta' Dicembru 2007 a fol 383 tal-process.

Rat il-verbal tas-seduta tas-6 ta' Dicembru 2007 mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta fejn l-Avukati tal-partijiet iddikjaraw illi huma m' ghandhomx xi jzidu man-nota tas-sottomissjonijiet reciproci u talbu lill-Qorti li thalli l-kawza ghas-sentenza ghat-30 ta' April 2008; u l-verbali tas-seduti l-ohra kollha nkluz dak tad-29 ta' Novembru 2012 fejn b'ordni tal-Qorti l-kawza giet differita ghas-sentenza ghas-16 ta' April 2013.

Rat is-surroga datata 16 ta' Jannar 2013 fejn din il-kawza giet assenjata lil din il-Qorti kif hekk presjeduta.

Rat il-verbali tas-seduti tas-16 ta' April 2013 u tad-19 ta' Novembru 2013 mizmuma quddiem din il-Qorti kif hekk illum presjeduta fejn b'ordni tal-Qorti din il-kawza giet differita ghall-iskop tal-verbal precedenti ghas-27 ta' Frar 2014.

Hadet konjizzjoni tal-provi prodotti.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

Din il-kawza, flimkien ma' numru ta' kawzi ohra, gew assenjati lil din il-Qorti b'Digriet ta' surroga datat is-16 ta' Jannar 2014.

Illi permezz ta' din l-azzjoni l-atturi qed jagixxu ghar-restituzzjoni ta' self *brevi manu* lill-konvenuti, liema self sehh b' versamenti separati in konnessjoni max-xiri u kostruzzjoni tad-dar tal-konvenuti, u ma' xiri ta' vettura u ta' *stock* ghall-hanut gestit mill-konvenut.

Il-konvenuta Donatella Mamo, bint l-atturi, irregistrat ammissjoni¹ fejn ammettiet it-talbiet attrici "*in kwantu jikkolpixxi sehemha mill-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejnha u bejn David Mamo*". Il-konvenut, izda, oppona ghat-talba attrici billi eccepixxa li l-flus pretizi kienu realment flus li jappartjenu lill-istess konvenuti.

Jirrizulta mid-dikjarazzjoni tal-atturi li l-konvenuti qeghdin fi proceduri ta' separazzjoni personali fil-kawza fl-ismijiet "*David Mamo v Donatella Mamo*." (Citazz 459/2000 NC)².

¹ Nota a fol.10 tal-process datata s-7 ta' Dicembru 2000

² Il-Qorti hadet konjizzjoni gudizzjarja tal-istat ta' din il-kawza li tirrizulta li ghadha pendenti quddiem l-Onor. Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja).

(A) PROVI PRODOTTI.

Xehed l-attur **Joseph Pisani**,³ li qal li David Mamo, il-konvenut hu r-ragel tat-tifla tieghu. Hu kien li hallas fuq il-kuntratt tal-post li xtraw il-konvenuti gewwa l-Hamrun, minkejja l-fatt li ma jidhirx ismu, kif ukoll ghamel garanzija personali u baqa' garanti u hallas Lm400 fix-xahar ghall- post. Qal ukoll li ghamel surroga ta' Lm4,400 u li x-xahar id-diehel kien se jaghmel ohra ta' Lm6,600. Iddikjara wkoll li hallas xi Lm15,000 pagamenti fil-bini. Fi kliemu stess: *"...il-post jien xtrajtu, hallastu!"*

Riferibbilment ghax-xiri tal-fond il-Hamrun, qal li hallas Lm5,000 fi flus kontanti fuq il-kuntratt, kif ukoll Lm200 ghall-fidi tac-cens u Lm800 spejjez tal-kuntratt. It- Lm13,000 kellu jithallas lill-vendituri fi zmien sentejn u nofs, minghajr imghax peress li hu ghamel garanzija ghal hlas.

Riferibbilment ghall-vettura spjega li peress li l-konvenuti kienu f'diffikulta` finanzjarja fis-sena 1996, it-tifla tieghu riedet tbigh il-karozza Hyundai Lantra ghal Lm6,000 u kien ghalhekk li tahomlha flus kontanti u baqa' ihallas hu c-cedoli. Sussegwentement, fl-affidavit xehed li tahom Lm3,000 flus kontanti u l-kambjali lil UCIM baqa' ihallashom hu (minbarra l-ahhar ftit) sakemm id-debitu gie ssaldat. Il-karozza hi registrata fuq isem il-konvenut u dejjem hekk kienet. Esebixxa l-kambjali (a fol. 129 sa 132 tal-process) u qal li l-fondi kollha msemmija f'dawk il-kambjali thallsu minnu, minkejja l-fatt li huma ntestati f'isem il-konvenut. B'kollox qal li hallas Lm5,090 ghall-vettura.

Rigward l-istock tan-negozju qal li hallas ukoll Lm4,050 meta gab zewg *containers* ghall-hanut tal-konvenuti li waslu fil-1998 u 1999, kif ukoll il-VAT u t-trasport, liema prezz ammonta ghal Lm5,684. U qed jitlob Lm6,000 skont id-dikjarazzjoni tieghu ghaliex dan l-ammont ta' Lm4,050

³ Xhieda quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta fis-seduta tas-17 ta' Jannar 2001 a fol 47 *et.seq.* tal-process.

gabhom mill-bank b'imghax ta' 10%. Xehed li meta nqalghu l-problemi fiz-zwieg tat-tifla tieghu darba sabha tibki u qaltlu li qeghdin fi stat ta' falliment. Fil-fatt hargu diversi mandati ghal liema mandati qal li ghamel tajjeb hu. Qal ukoll li ssalda dak kollu li kien hemm dovut mill-ufficcju tat-Taxxa tal-Valur Mizjud u l-istess fir-rigward il-kontijiet pendenti li kien hemm mal-Korporazzjoni tas-Servizzi tal-Ilma. Xehed li fuq insistenza tal-Bank, dahal segretarju tal-Kumpanija u sab li kien hemm dejn kbir li kien joqrob is-sittin elf Lira Maltin.

In **kontro-ezami** qal li bintu sseparat fil-bidu tas-sena 1999. Il-hanut hu proprjeta` tieghu izda l-konvenuti kienu igestuh permezz tal-kumpanija taghom D & D Mamo Limited. It-tieni *container* wasal f'April 1999.

F'xhieda tieghu ulterjuri permezz ta' affidavit (a fol 66 *et.seq*) qal li riferibbilment ghall-vettura Hyundai Lantra DAV 695 li nxtrat wara z-zwieg mill-konvenuti, dawn riedu jbieghuha izda d-*dealer* offriehom biss Lm4,000. Allura l-attur offriehom Lm6,000 "*tajthom Lm3,000 cash u tawni l-karrozza. L-installments li kien fadal bqajt inhallas lil UCIM jiena stess permezz ta' kambjali sakemm id-debitu gie saldat...l-ahhar ftit kambjali thallsu minn David Mamo...meta hu u t-tifla kienu diga` sseparaw de facto.*"

Spjega wkoll li kellu ftehim mal-konvenuti minn qabel ma sseparaw f'Jannar 1999 li jixtrilhom l-*istock* u huma jhallsuh mill-qligh. Ikkonferma li kien gab zewg *stocks* b'nefqa ta' Lm5,684, liema *stock* waslu f'Gunju 1997 u f'Novembru 1998. Dawn thattew direttament mill-konvenut fil-hanut stess.

Meta ssoktat il-**kontro ezami tieghu**⁴ qal li ma kienx jindahal fl-attivitá tal-kumpanija D & D Mamo liema kumpanija kienet in likwidazzjoni fuq decizjoni volontarja tieghu u ta' bintu. Qal li kellu madwar Lm60,000

⁴ Xhieda quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta fis-seduta tat-13 ta' Ottubru 2005 a fol 325 *et.seq*. tal-process.

f'kreditu kontra l-kumpanija. Ir-rapport tal-likwidatur kien gie ppubblikat. Qal ukoll li ghandu negozju tieghu - *Semago Centre* l-Hamrun minn fejn ibiegh *inter alia appliances* u *fittings* tad-dawl. Seta' jaghti l-kaz li l-*container* li hemm dokumenti murija a fol 81 u 83 kien *groupage container* u x-xoghol kien japplika ghal diversi stabbilimenti u nhatt fil-hanut tieghu.

Riferibbilment ghall-hlasijiet li qal li ghamel fuq il-vettura ta' Lm6,000 spjega li hallas Lm3,000 lill-konvenuti f'kontanti billi ddepozitahom fuq il-kont taghhom u l-bilanc ta' Lm3,000 thallsu lil UCIM. Imbaghad qal li dawn "*tajthom lit- tifla biex tmur il-bank...imbaghad tatni l-karrozza u kienet f'idejja l-karrozza. Damet xi sentejn fil-garage tieghu.*"

Mistoqsi biex jindika fil-bank *statements* esebiti fejn qeghdin dawn it-Lm3,000 wiegeb li ma kienx jaf. "*Fejn ghamlithom ma nafx. Hi kellha hafna dejn...*" Ghalhekk biddel dak li xehed qabel fejn qal li t-tifla tefghet il-flus fil-bank *account*.

Gie muri cekk ta' Lm2,400 mahrug mill-kont tal-kumpanija favur David Mamo. Qal li kien jaf li thallsu Lm2,400 (**DOK JBX**) fuq il-Hyundai. Bintu kienet qaltlu li kellha tigbor Lm6,000 u d-*dealer* taha Lm3,000. Ghalhekk qalilha li kien ser jixtri l-vettura hu b'Lm6,000. Ma kellux *record* minn fejn gab is-somma ta' Lm3,000.

Meta radd il-karrozza lura lill-konvenut ma baqax ihallas il-kambjali u kien fadal xi erbgha biss. L-ahhar kambjala li hallas kien numru 32 datata t-18 ta' Mejju 1998.

Il-karrozza kienet tiswa bejn Lm8,000 u Lm9,000. Inxtrat bil-prezz ta' Lm7,200 u kien hemm *extras*.

Qal ukoll li jgib *container* kull xahar ghan-negozju tieghu.

Xehed **n-Nutar Frans Micallef**⁵ u kkonferma li l-iskrittura li tinsab esebita a fol. 105 tal-process giet redatta minnu stess. Qal li l-attur diversi drabi kien hallas ghall-konjugi Mamo anke permezz ta' pagamenti b'surroga. Saru wkoll diversi noti ta' privileggi.

Dok PJ15 (a fol. 85) hu eżempju ta' pagament b'surroga li sar fis-27 ta' Awwissu 1999. A fol. 96 tal-process hemm Att iehor tas-16 ta' Novembru 2001 fejn ghal darb'ohra l-attur hallas *de proprio* b'surroga tad-drittijiet is-somma ta' Lm2,600.

Spjega li l-attur dejjem hallas b'surroga ta' drittijiet id-dejn li kellhom mal-Bank David u Donatella Mamo.

Gie riprodott biex jixhed dwar zewg cekkijiet li gew mghoddija lilu meta gie ppubblikat il-kuntratt tal-15 ta' Settembru 1998⁶ u qal li pagament ta' Lm637 jirraprezenta l-import tal-boll dovut fuq l-att u dak ta' Lm253 ma setax jispjegah. Hu ma eskludix li dawn gew imhallsa mill-kont ta' D & D Mamo Limited.

Xehdet **Marlene Persiano**.⁷ Meta giet murija l-iskrittura tas-16 ta' Novembru 2001, li tinsab esebita a fol. 105 tal-process hija gharfet il-firma taghha. Qalet li bieghu post lil David u Donatella Mamo, izda kien l-attur li kien hallas il-Lm5,000 u dejjem kien hu li hallas ghal kollox. Hi kienet taghmel tajjeb ghal hutha Alfrida Magri u Avertano Callus ukoll u kien jigi u jhallas lilha. Xi drabi hallas permezz ta' cekk u dawn kienu kollha f'ismu.

⁵ Xhieda quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta fis-seduta tas-15 ta' Marzu 2002 a fol. 107 *et.seq.* tal-process.

⁶ Xhieda quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta fis-seduta tas-12 ta' Jannar 2008 a fol 225 *et.seq.* tal-process

⁷ Xhieda quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta fis-seduta tas-15 ta' Marzu 2002 a fol. 117 *et.seq.* tal-process.

In kontro ezami qalet li Mrs. Gauci Borda kienet saqsiet lill-attur "Ser thallashomlhom? U qalilha 'Iva."

Xehed **Avertano Callus**⁸ u qal li hu kien ircieva s-somma ta' Lm12,000 bhala parti mill-prezz tal-bejgh minghand l-attur Joseph Pisani. Dan minbarra Lm200 imghaxijiet li Pisani kien hallas hu wkoll. Iz-zewg hutu bniet kienu wkoll ircevew is-somma ta' Lm6,000 bejniethom minghand l-attur.

Id-Dok. li jinsab a fol. 95 tal-process⁹ kien sar fil-gurnata meta kien sar l-ahhar hlas minghand l-attur. Qal li l-hlasijiet dejjem saru minghand l-attur.

In kontro-ezami qal li meta bieghu l-fond kien ga mibni u s-soqfa biss kellu jinbidlu.

David Mamo, il-konvenut, xehed¹⁰ li fir-rigward pagamenti tal-karozza Hyundai, sakemm hu u l-mara tieghu kienu jghixu flimkien, dawn il-pagamenti kienu jithallsu minnu u minn martu u l-attur qatt ma tahom flus ghal pagamenti taghha. Imbaghad, meta hu u martu ma baqghux jghixu flimkien il-pagamenti lil Fiat li saru wara Jannar 1999 kollha saru minn missieru (*vide* dokumenti ezebiti ma' l-affidavit ta' missieru).¹¹

Qal li mhux veru li sar ftehim ma' l-attur sabiex jixtri l-karozza u jkompli jhallas il-kambjali hu. Lanqas ma hu minnu li dan gara ghaliex in-negozju tal-hanut kien sejjer hazin. Kien ikun il-hanut kuljum u n-negozju kien mixi tajjeb. Il-hanut kien jinsab f'221 St. Joseph High Street, Hamrun u kien jitmexxa minnhom *tramite* il-kumpanija li hu u martu waqqfu flimkien *D & D Mamo Limited* li giet registrata fil-21 ta' Ottubru 1994 (C 16910)¹².

⁸ Xhieda quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta fis-seduta tat-3 ta' Gunju 2002 a fol. 134 *et seq.* tal-process

⁹ Li hija kopja tal-original esebit a fol.105.

¹⁰ Affidavit a fol 144 *et seq* tal-process.

¹¹ Para 8 tal-affidavit a fol.147

¹² Minn **DOK DM1** jirrizulta li l-azzjoni f'din is-socjeta` kienu mizmuma mill-konvenuti ugwalment bejniethom.

Wara li keccietu l-mara (fl-ahhar gimgha ta' Jannar 1999) ghamel zmien jghix ma' missier il-mara biex jaghti cans lil martu forsi terga' tigi lura ghandu u dam sad-19 ta' Marzu 1999.

Skont ix-xhud iffirma *ad insaputa* tieghu dokument ghall-assenjazzjoni tal-ishma li kellu fil-kumpanija. (**DOK DM2**). Riferibbilment ghal **DOK DM2** qal li hu ma ffirmahx quddiem l-awditur kif hu mnizzel fuq l-istess dokument. Imbaghad martu nehhietu bhala Direttur (**DOK DM3**). Peress li gie estromess mill-kumpanija ma kellux access ghad-dokumenti.

Meta xtraw il-post il-Hamrun, dakinhar meta sar il-kuntratt missier il-mara ghadda Lm5,000 lill-vendituri. Madankollu, qal "*jien ma nistax nghid jekk dawk il-flus kienux ta' missier il-mara jew taghna*", peress li l-kunjatu u l-mara tieghu ma kienu jghidulu b'xejn. L-istess ghall-pagamenti li kienu jsiru - ma setax jghid jekk dawn sarux mill-kunjatu jew minn martu peress li kienu gja separati. Hu spjega li fis-26 ta' Awwissu 1998 hu u martu bieghu proprjeta` li kellhom f'Santa Venera (**DOK DM4**), (**Prezz ta' Lm18,000**) u "*l-flus kollha li dderivaw mill-bejgh hadithom f'idejha l-mara u ma nafx x'ghamlet bihom.*"

Fir-rigward is-somma ta' Lm5,700 ghal zewg *containers* ta' *stock*, spjega li l-attur ukoll jiggstixxi negozju tieghu fil- Hamrun, u generalment il-*containers* kienu jkunu mhallta, sija bl-affarijiet li kien jordna ghall-hanut taghhom, kif ukoll bl-affarijiet li kien jimporta ghan-negozju tieghu personali. Barra minn hekk, kien ikun hemm ordnijiet ghan-negozji ta' zewgt itfal ohra ta' l-attur, wiehed b'negozju b'affarijiet dekorattivi tal-Milied u tifla li b'negozju ta' *haberdashery*.

In-negozju tal-konvenut kien ghall-affarijiet tat-tfal u ghalhekk bilfors hass li ghandu jirrimarka fir-rigward il-kontenut tal-*containers* (**Dok PJ4**) fejn hemm indikat "*lights and lighting fittings thereof*" peress li fl-opinjoni tieghu din zgur ma kenitx merkanzija mahsuba ghall-hanut taghhom.

Ghal darb'ohra **f'Dok PJ5** hemm indikat “*insect killer*” u “*refrigerator*” u **f'Dok PJ13** hemm indikat “*ironing boards*” u “*irham*” li wkoll zgur ma kienux importati ghall-hanut taghhom.

Huma kien jaghmlu ordnijiet ghall-hanut taghhom forsi darbtejn fis-sena u kull darba kienu jaqsmu l-*container* li kien jordna l-attur. Sakemm issepara qatt ma gie nfurmat li l-attur kien hallas ghal xi “*container*”. Xi zmien wara kien skopra li kien hemm garaxx f'Rahal Gdid u l-kontijiet tad-dawl u l-ilma kienu registrati fuq ismu bla ma jaf xejn fuqu.

Esebixxa *statement* bankarju (**DOK DM5**) ta' *overdraft facility* tal-kumpanija li juri li fl-20 ta' Ottubru 1998 zbankaw Lm4,405.57 li jghid li ntuzaw biex jhallsu ghall-*container* li kien gie ordnat dak ix-xahar u li mbaghad wasal f'Novembru 1998. Dan il-*container* inhatt in parti fir-residenza tal-attur u l-merkanzija ma ingabitx fil-hanut.

Esebixxa zewg cekkijiet (**DOK DM7** u **DM8**) datati rispettivament 2-2-1996 fl-ammont ta' Lm220 u iehor datat 14-7-1998 fl-ammont ta' Lm558 pagabbli lil UCIM fuq il-vettura Hyundai biex juri li ma kienx minnu li missier il-mara kien ihallashom.

Xehed **Carmelo Mamo**, missier il-konvenut¹³ u qal li t-tifel tieghu u martu kellhom mezzanin Santa Venera fi Triq il- Parilja u li kienu bieghuh ffit qabel ma xtraw il-post 7, Triq Censu Borg, Hamrun. Wara li ghamel xi xahrejn jghix mal- genituri tal-mara tieghu, it-tifel kien mar jghix mal-genituri tieghu fejn baqa'.

Qal li fit-13 ta' Awwissu 1993 il-kumpanija tieghu MGS Limited hallset lill-konvenut is-somma ta' Lm6,000 peress li kien talab li jigi likwidat sehmu

¹³ Affidavit a fol. 183 *et seq.* tal-process.

fil-kumpanija, liema flus intuzaw biex inxtrat il-karozza Hyundai DAV 695 meta hu kien qabad Lm2,500 għall-*deposit* fuq il-karozza.

Meta David issepara, u mar jghix magghom id-dar ma kellux flus u din il-karozza kienet ghadha ma thallsitx kollha b'diversi kambjali mhux imhallsa u allura hu gie kostrett biex ihallas minn butu stess il-kambjali li kien ghad fadal. Hu kien ta cekk lil David bl-ammont ta' Lm340 biex ihallas ghal dan l-iskop u dan meta kien ghadu qed jghix mal- genituri tal-mara tieghu. Meta mbaghad mar jghix ghand il-genituri tieghu hu (missieru) kompli jhallas il-pagamenti għall-karozza (*vide Dok CM6 sa Dok CM19*).

Wara dawn il-pagamenti l-karozza giet kollha mhallsa u tal-Fiat hargu l-avviz li ibnu setgha ibieghha (Dok CM20). B'kollox hallas l-ammont ta' Lm836. Mhuwiex veru li l-attur hallas ghal dawn il-pagamenti hu.

Meta ibnu u martu xtraw il-post f'Santa Venera hu kien ghenhom finanzjarjament u kien tahom xi Lm9,000 sabiex jixtru l-proprjeta`. Hu fil-fatt kien prezenti dakinhar tal- kuntratt u kien ghadda hu stess dawn il-flus lis-sidien tal- fond ta' Santa Venera.

Paul Gambina, in rappresentanza tal-Bank of Valletta¹⁴ esebixxa *statements* ta' l-*overdraft account* numru 13811563024 f'isem *D & D Mamo Company Limited* mill-1 ta' Mejju 1995 sal-15 ta' Dicembru 1998 (**Dok PGA**).

Esebixxa wkoll *internal voucher* li juri li ngibed l-ammont ta' Lm4,405.57 fl-20 ta' Ottubru 1998. Ikkonferma wkoll li thallas mill-kont l-ammont ta' Lm5,506.88 pagabbli lil *Cagi* (LIT 26.681 miljun).

¹⁴ Xhieda quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta fis-seduta tas-26 ta' April 2005 a fol 304 *et.seq.* tal-process.

In kontro ezami qal li l-pagamenti murija fuq dokumenti PGE 1, 2 u 3 datati 13 ta' Gunju 1997 hargu minn kont iehor bil-*customer's name Joseph Pisani*. Dan il-pagament ta' Lm3,009.95 f'liri taljani gie sbankat mill-kont li hu muri bl-*istatement* a fol. 80 f'isem Joseph Pisani.

Xehed **Saviour Desira**,¹⁵ *accountant* tal-kumpanija *D & D Mamo Company Ltd.*, fir-rigward l-andament u l-attivita' tal-kumpanija *D & D Mamo Company Ltd.*, ghall-ewwel ftit snin, sa bejn wiehed u iehor is-sena 1997, il-kumpanija kienet miexja sew, izda mis-sena 1998 'l quddiem il-pozizzjoni finanzjarja ma kenitx daqshekk tajba u anke l-Bank beda jigri wara l-azzjonisti biex ihallsu.

L-assi fissi tal-kumpanija kien jikkonsisti fl-attrezzaturi tal-hanut u xi van li kien inxtara, waqt li l-assi kurrenti kienu jikkonsistu fl-istokk li kien mghammar bih l-istess hanut. Sakemm baqa' involut hu bhala *accountant* ta' l-imsemmija kumpanija, u cioe` sa 2001, jaf li l-attur Joseph Pisani kien garanti solidali mal-kumpanija *D & D Mamo Company Ltd.*, u jaf li meta l-pozizzjoni finanzjarja saret xi daqsxejn imwera kien jitkellem hu, kemm mal-Bank u kemm mal-persuni li minn ghandhom kien inxtara l-van, u dan sabiex jikseb iz-zmien u jasal f'arrangement halli jkun jista' jsir il-hlas.

F'dak iz-zmien il-konvenuti kienu bieghu d-dar matrimonjali taghhom fi Triq il-Parilja Santa Venera biex mir-rikavat ikunu jistghu jaqtghu d-djun tal-Kumpanija. Kien hemm ukoll problema mad-Dipartiment tat-Taxxa tal-Valur Mizjud u jaf li l-attur wasal f'arrangement maghhom u hallas il-pendenzi mad-Dipartiment tat-Taxxa ghal Valur mizjud. Qal li parti mill-*accounts* tal-kumpanija jinsabu ghand l-awditur precedenti u cioe` John Zammit u parti ghand l-ahhar awditur u cioe` Simon Vella.

¹⁵ Xhieda quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta fis-seduta tat-12 ta' Jannar 2005 a fol 265 *et.seq.* tal-process.

Xehed ukoll **John Zammit**,¹⁶ *accountant* u awditur tal- *Kumpanija D & D Mamo Ltd* sas-sena 1998 u esebixxa kopja ta' l-*accounts* tal-Kumpanija ghas-sena 1998 (**Dok JZA**). Qal li gharaf il-firma tieghu fuq **Dok DM2** f'pagna 174 tal-process, liema Dokument jirreferi ghat-trasferiment ta' l-ishma fil-Kumpanija D & D Mamo Ltd., minn David Mamo favur il-mara tieghu Donatella Mamo.

(B) Sorte

Il-pretensjoni tal-attur skont il-kawzali indikati fic-citazzjoni huma s-segwenti:-

- i. Lm6,000 in konnessjoni mal-akkwist tal-fond 7 Triq Censu Borg, il-Hamrun.¹⁷
- ii. Lm13,000 ghat-twaqqiegh u kostruzzjoni mill-gdid tal-fond.
- iii. Lm4,400 li thallsu lill-vendituri tal-fond imsemmi b'surroga.
- iv. Lm5,500 ghax-xiri ta' vettura Hyundai DAV- 695
- v. Lm6,000 ghax-xiri ta' *stock* ghall-gestjoni tal-hanut 221 High Street, Hamrun.

Riferibbilment ghax-xiri tal-fond il-Hamrun, qal li hallas Lm5,000 fi flus kontanti fuq il-kuntratt, kif ukoll Lm200 ghall-fidi tac-cens u Lm800 spejjez tal-kuntratt. It- Lm13,000 bilanc tal-prezz kellu jithallas lill-vendituri fi zmien sentejn u nofs, minghajr imghax.

(C) Apprezzament tal-Provi

Il-Qorti sejra taghti konsiderazzjoni biss lil dawn l-ammonti li jiformaw il-kawzali f' din il-vertenza.

¹⁶ Xhieda quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta fis-seduta tas-26 ta' April 2005 a fol 313 *et.seq.* tal-process.

¹⁷ Riferibbilment ghax-xiri tal-fond il-Hamrun, l-attur kien xehed li hallas Lm5,000 fi flus kontanti fuq il-kuntratt, kif ukoll Lm200 ghall-fidi tac-cens u Lm800 spejjez tal-kuntratt.

Ikkunsidrat li l-konvenut qed jeccepixxi li qatt ma ha self mill-attur, u li l-flus li qed jissemmew li harighom l-attur kienu nhargu mill-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejnu u martu.

F'dan l-istadju l-Qorti taghmel tajjeb li tosserva li jirrizulta mill-provi li David u Donatella Mamo sseparaw *de facto* f'Jannar 1999. Il-versamenti li huma mertu ta' dawn il-proceduri saru fis-sena 1998 u qabel. *Inoltre*, ghalkemm il-konvenut jghid li qatt ma silef flus, jirrizulta mill-provi, kif ser jigi kkonstatat iktar 'il quddiem, li l-versamenti fuq ix-xiri tad-dar bilfors saru bil-konsapevolezza tal-konvenut.

F'kaz bhal dan, il-Qorti bilfors ser ikollha tirrepeti l-insenjament tal-Qrati taghna dwar il-kriterji applikabbli ghall-apprezzament tal-provi meta dawn huma konfliggenti.

In linea generali, meta gudikant jigi biex iqis il-kumpless tal-provi li jitressqu ghall-konsiderazzjoni tieghu sabiex fuq dawk il-provi jaghti decizjoni, il-kriterji tal-konsiderazzjoni tal-provi li fuqhom ghandu jsawwar id-decizjoni tieghu ghandhom ikunu l-kredibbilta` u l-verosimiljanza.

Il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fis-sentenza taghha fil-kawza “**Borg vs Bartolo**” moghtija fil-25 ta` Gunju 1980 ipprecizat – “*jekk dawk l-ispjegazzjonijiet humiex verosimili fic-cirkostanzi svarjati tal-hajja*”.

In tema legali, jigi osservat li huwa principju assodat fil-gurisprudenza li f'kaz ta' zewg verzonijiet diametrikalment opposti u li jkunu plawsibbli jew possibbli, dan jiffavorixxi l-konvenuti in bazi ghal principju li *onus probanti incumbit ei qui dicit non ei qui negat*. Huwa l-attur li jrid jipprova l-fatti minnu premessi u allegati fic-citazzjoni. Tajjeb li qabel xejn jigi puntwalizzat il-principju illi l-piz tal-prova huwa mixhut fuq min jafferma fatt, u mhux fuq min jinnegah.

Min-naha l-oħra pero', il-grad ta' prova rikjest fil-kamp civili, b'differenza minn kawzi kriminali fejn il-ligi tesigi li l-prova tal-htija għandha tirrizulta mingħajr dubju ragonevoli, fil-kamp civili huwa bizzżej li jkun hemm certezza morali f' mohh il-gudikant. Din c-certezza morali rikjesta f'kawzi civili hija l-effett tal-bilanc tal-probabbiltajiet. Mera possibbilta' mhux sufficjenti biex tirradika r-responsabbilta' civili. ("**Caruana vs Laurenti**" – Prim' Awla tal-Qorti Civili – 8 ta' April 1994 ; "**Borg vs Manager ta' l-Intrapriza tal-Halib**" – Prim' Awla tal-Qorti Civili – 17 ta' Lulju 1981; "**Vassallo vs Pace**" – Vol.LXX.II.144 u "**Zammit vs Petrococchino**" – Appell Kummercjali – 25 ta' Frar 1952).

Jinsab ravvisat fid-decizjoni fl-ismijiet "**Farrugia vs Farrugia**", deciza minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-24 ta' Novembru 1966, li "*l-konflitt fil-provi huma haga li l-Qrati jridu minn dejjem ikunu lesti għaliha. Il-Qorti għandha tezamina jekk xi wahda miz-zewg verzonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibbilta' u speċjalment dawk tal-konsistenza u verosimiljanza, għandhiex teskludi lill-oħra, anke fuq il-bilanc tal-probabbiltajiet, u tal-preponderanza tal-provi, għax dawn, f'kawzi civili, huma generalment sufficjenti għall-konvinciment tal-gudikant*".

Fil-kamp civili għal dak li hu apprezzament tal-provi, il-kriterju ma huwiex dak jekk il-gudikant assolutament jemminx l-ispjegazzjonijiet furniti lilu, imma jekk dawn l-istess spjegazzjonijiet humiex, fic-cirkostanzi zvarjati tal-hajja, verosimili. Dan fuq il-bilanc tal-probabbiltajiet, sostrat baziku ta' azzjoni civili, in kwantu huma dawn, flimkien mal-preponderanza tal-provi, generalment bastanti għall-konvinciment. Għax kif inhu pacifikament akkolt, ic-certezza morali hi ndotta mill-preponderanza tal-probabbiltajiet. Dan għad-differenza ta' dak li japplika fil-kamp kriminali fejn il-htija trid tirrizulta mingħajr ma thalli dubju ragjonevoli (**Vol. XXXVI P I p 319**).

Kif kompli jingħad fl-imsemmija kawza "**Farrugia vs Farrugia**", "*mhux kwalunkwe tip ta' konflitt għandu jhalli lill-Qorti f'dak l-istat ta' perplessita'*

li minhabba fih ma tkunx tista' tiddeciedi b'kuxjenza kwieta u jkollha taqa' fuq ir-regola ta' in dubio pro reo".

Kif intqal mill-Qorti fil-kawza "**Aquilina vs Farrugia**", deciza fit-28 ta' Gunju 2001, "*Illu fil-fatt huwa wkoll principju assodat fil-gurisprudenza taghna illi l-verosimiljanza hija forma ta' korroborazzjoni*".

Il-*causa petendi* hija l-allegat self *brevi manu* lill-konvenut, filwaqt li l-oggett tal-kawza, tikkonsisti fit-talba ghar-restituzzjoni tas-somma mislufa mill-konvenut bhala d-debitur tal-attur.

"*Min jallega jrid jipprova – qui allegat probat.*" Hu principju assodat fil-gurisprudenza li f'kaz ta' zewg verzonijiet diametrikament opposti u li jkunu plawsibbli jew possibbli dan jiffavorixxi l-konvenuti in bazi ghal principju li *onus probandi incumbit ei qui dicit non ei qui negat.*" (Ara "**Frank Giordmaina Medici et vs William Rizzo et**" (deciza PA - 28/04/2004). Anzi f'kaz li l-attur jonqos li jipprova dak minnu allegat, jibqa' dejjem jimpera l-principju '*actore non probante reus absolvitur*'. Ara wkoll is-sentenza tal-31 ta' Jannar 2007 fl-ismijiet "**MiddleSea Insurance p.l.c. vs Rudolph Spiteri**" (Cit. Nru. 1168/03FS) li fiha gabra ta' decizjonijiet fuq dan l-aspett).

Fil-kaz odjern gew esebiti diversi dokumenti apparti x- xhieda prodotti miz-zewg partijiet. Bl-applikazzjoni tal-principji fuq enuncjati, jispetta lill-attur li jressaq prova tas-self li jallega li ghamel favur il-konvenuti. Jekk dan jirrizulta ppruvat, il-piz tal-prova li l-flejjes li ntuzaw kienu realment flus li kienu jappartjenu lill-konvenuti jinkombi fuq David Mamo in kwantu li Donatella Mamo ammettiet it-talba.

Ikkonsidrat ukoll li l-fatti li taw lok ghal din il-kawza sehew f'ambitu ta' diffikultajiet personali li kienu qed jizviluppaw bejn il-konvenuti li sahsitra wassluhom sabiex huma jisseparaw *de facto* u jistitwixxu proceduri legali ta' separazzjoni quddiem il-Qorti tal-Familja. L-atturi

huma l-genituri ta' Donatella Mamo u huwa mistenni li riedu jghinu kemm lil binthom u anke lil zewgha almenu qabel ma bdew il-problemi serji bejn il-koppja. Il-konvenut jallega li din il-kawza hija stratagemma ohra b'zieda ma' ohrajn sabiex jigi pprivat minn sehemu mill-komunjoni tal-akkwisti. Isemmi per ezempju, it-trasferiment tal-ishma registrati fuq ismu u l-eventwali tnehhija tieghu mill-kariga ta' Direttur tal-kumpanija D & D Mamo Limited. Dan kollu hu ta' rilevanza f'kawza ta' firda. F'din il-kawza, il-Qorti ghandha l-kompitu biss li tevalwa l-provi impressqa fid-dawl tal-principji mghallma.

Il-Qorti ser tindirizza l-kapijiet li huma l-kawzali ta' din il-kawza wiehed wiehed.

Propjeta` Immobili

Il-pretensjoni tal-atturi fir-rigward jammonta ghal Lm23,400.

Il-konvenut stess ammetta li kien l-attur li hallas Lm5,000 lill-vendituri fuq ix-xiri tal-fond f'Censu Borg Street meta xehed "*dakinhar meta sar il-kuntratt missier il-mara ghadda Lm5,000 lill-vendituri.*" Madankollu, qal ukoll "*jien ma nistax nghid jekk dawk il-flus kienux ta' missier il-mara jew taghna*". Dwar il-pagamenti li kienu jsiru mensilment, ma setax jikkonferma jekk dawn sarux bi flus l-attur jew ta' martu ghaliex dawn komplew wara li nfired minn martu.

Ukoll kien hemm diversi xhieda li kkonfermaw li kien l-attur li hallas l-ammont ta' Lm5,000 fuq il-kuntratt. Il-Qorti tirreferi ghal **Marlene Persiano** (a fol.117) li xehdet ukoll li dejjem kien hu li hallas ghal kollox. Xi drabi hallas permezz ta' cekk u dawn kienu kollha f'ismu. Dan gie kkonfermat mix-xhud l-iehor **Avertano Callus** li afferma li kien ircieva s-somma ta' Lm12,000 bhala parti mill-prezz tal-bejgh minn ghand l-attur Joseph Pisani. Dan minbarra Lm200 imghaxijiet li kien hallas hu wkoll.

Zewg hutu bniet kienu wkoll irceview is-somma ta' Lm6,000 bejniethom minghand l-attur.

In-Nutar Francis Micallef xehed li l-attur diversi drabi kien ghamel pagamenti ghall-konjugi Mamo anke permezz ta' pagamenti b'surroga. Saru wkoll diversi noti ta' privileggi. (**Dok PJ15** a fol. 85 hu eżempju ta' pagament b'surroga li sar fis-27 ta' Awwissu 1999).

A fol. 96 tal-process jinsab esebit Att iehor datat is-16 ta' Novembru 2001 fejn ghal darb'ohra l-attur hallas *de proprio* b'surroga tad-drittijiet is-somma ta' Lm2,600.

Spjega ukoll li l-attur dejjem hallas b'surroga ta' drittijiet id-dejn li kellhom mal-Bank David u Donatella Mamo.

Dwar l-ammont ta' Lm200 imhallas ghax-xiri tad-*directum dominium*, Marlene Persiano kkorroborat ix-xhieda tal-attur li hallas dawn l-ammonti hu stess meta qalet li d-direttarja saqsietu quddiemha jekk kienx "*ser ihallashomlhom hu*".

Il-konvenut qal li hu u martu kienu appena bieghu proprjeta` ghall-prezz ta' Lm18,000 (**DOK DM4** datat is-26 ta' Awwissu 1998). Ghalkemm hu minnu li r-rikavat minn dan il-bejgh kien ta' Lm18,000, u li dan hu l-istess ammont indikat bhala l-prezz ta' xiri tal-fond f'Censu Borg Street, il-prezz ta' xiri ta' dan l-ahhar fond ma thallasx kollu fuq il-kuntratt. Lm5,000 biss thallas *piu'* Lm200 ghall-fidi tac-cens.

Dwar ir-rikavat tal-bejgh tal-ewwel proprjeta` tagghom, il-konvenut jghid biss li hadithom martu u "*ma nafx x'ghamlet bihom*." Wiehed jippretendi li kien ikun iktar akkurat f'dak li gara minn ammont daqshekk sostanzjali. Il-provi dokumentarji esebiti bhala **DOK PGA** a fol 274 li l-ghada tal-kuntratt ta' bejgh sar depozitu fil-kont tal-kumpanija fl-ammont ta'

Lm26,000 u sussegwengment fit-28 ta Awwissu 1998 gew sbankati Lm15,129.

Il-konvenut kien xehed ukoll li kien sar depozitu ta' Lm5,000 fuq il-konvenju ta' bejgh tal-proprjeta` taghhom u a fol 271 (**DOK PGA**) jidher li hemm depozitu f'dan l-ammont.

Madanakollu l-istess konvenut jammetti fin-nota ta' sottomissjonijiet dettaljata tieghu li "*ma giex spjegat fejn marru dawn il-flus*" b'riferenza ghall-ammont zbankat mill-kont tal-kumpanija fit-28 ta' Awwissu 1998.

Din il-Qorti hija konxja ferm tar-raggiri u manuvri li gieli jigu ezercitati bejn il-konjugi proprju meta l-inkwiet bejniethom jibda jberraq sew u tista' tifhem il-perplessita' tal-konvenut meta gie rinfaccjat b'zbank ta' tali portata. Hu u martu infirdu fattwalment f'Jannar 1999 u dawn il-flejjes gew zbankati f'Awwissu 1998, biss ftit xhur qabel meta forsi kien beda s-'*suspect period*'. Izda kull prova dwar min zbanka, u dwar ir-regolarita' jew skop tal-izbank, u dwar x'seta' sar mill-flus ghandha ssir fil-kawza ta' separazzjoni ghaliex quddiem din il-Qorti, ma tressqux provi bizzzejjed li juru li dawn l-ammonti ntuzaw ghax-xiri tal-fond fi Triq Censu Borg. Jispetta lil min zbankahom biex jaghti rendikont lill-konjugi f'kawza ta' separazzjoni fejn jigu likwidati l-krediti reciproci tal-mizzewgin.

Huwa minnu li terzi jistghu jaghmlu pagamenti ghan-nom tad-debitur u f'tali kaz hafna drabi jkun difficli jekk mhux impossibbli ghal min jeffettwa l-pagament biex jipprova li hareg il-flus minn butu. Il-kaz odjern hu differenti in kwantu li l-attur gab prova li hallas hu d-depozitu ta' Lm5,000 kif ukoll esebixxa att ta' hlas u surroga fis-somma ta' Lm4,400 lill-vendituri (**DOK PJ15**) fejn hemm mitkub "*Il-komparenti Joseph u Jane konjugi Pisani qeghdin ihallsu de proprio lill- (vendituri)...Lm4,400 akkont tal-bilanc tal-prezz tal- fond...*"¹⁸. Fid-dawl ta' dawn il-provi, l-

¹⁸ Fol. 85

onere waqa' fuq il-konvenut li jipprova li l-pagamenti saru mill-flus tal-komunjoni - liema prova ma ghamlux.

Mal-att ta' surroga imsemmi, l-attur esebixxa ricevuta ta' Lm2,000 rilaxxjata minn Marlene Pisani (**DOK PJ16**).

Esebixxa wkoll DOK PJ 17. Riferibbilment ghall-kreditu ta' Lm14,795 (DOK PJ17) (fol 88) il-konvenut qal li d-dokument D anness mieghu juri biss Lm5,612 u ma hemmx spjegazzjoni dwar il-bilanc ta' Lm9,183. Dan id-dokument u Att Notarili fejn gew tranzuntati tliet dokumenti A, B u C li jirrigwardaw spejjez li allegatament intefqu mill-konjugi Pisani fil-proprjeta` tal-konvenuti. Dawn l-ispejjez jammontaw komplessivament ghal Lm14,795 u cioe`, jeccedu s-somma pretiza ta' Lm13,000.

Dwar dawn id-dokumenti, huma skritti *a mano* u jelenkaw diversi spejjez konnessi ma' xoghol u *mano d'opera*, hlas ta' imghax lil "Callus", fidi ta' cens (Lm200) u *capital gains tax* (15/9/98).

Rigward l-ammont ta' Lm13,000 l-attur qal li hallas din is-somma ghall-kostruzzjoni. Il-konvenut jikkoncedi li l-fond f'Censu Borg Street inxtara biex jigi zviluppat izda jinnota li l-uniku prova li saret kien li l-attur kien jghaddi l-flus u mhux li kien ihallashom minn butu (nota a fol.391 para 19).

Il-Qorti ma taqbilx mal-argument li l-attur ghandu jipprova minn fejn gab il-flus. Ma hemmx xi allegazzjoni li l-attur kien sprovvist minn finanzi *de proprio*. Galadarba hu anke koncess mill-konvenut li l-pagamenti nhargu mill-attur, jispetta lill-konvenut li jgib prova sal-grad rikjest mil-Ligi li l-pagamenti saru minn flus il-konvenuti. Il-Qorti ma tistax teskludi l-ipotesi li l-izbank seta sar minn Donatella Mamo, u li dawn kienu qed jintefqu fuq il-fond. Izda Donatella Mamo lanqas giet prodotta biex tixhed *viva voce* u lanqas jirrizulta min, effettivament zbanka l-flus mill-Bank. *Del resto*, **Saviour Desira**, l-accountant tal-kumpanija D & D Mamo Limited

xehed li "*f'dak iz-zmien il-konvenuti kienu bieghu d-dar matrimonjali taghhom fi Triq il-Parilja Santa Venera biex mir-rikavat ikunu jistghu jaqtghu d-djun tal- Kumpanija.*" Mhux il-kompitu ta' din il-Qorti li taghmel indagni approfondita fis-sitwazzjoni finanzjarja tal-kumpanija izda taqbel mal-konvenut li ghandu jesigi rendikont dettaljat minn martu u anke mill-awditur u *accountant* tal-kumpanija tal-operat tan-negozju.

Fid-dawl tal-premess ser tilqa' t-talbiet attrici ghas-somma ta' Lm5,000 li thallset fuq il-kuntratt, Lm13,000 spejjez, u Lm4,400 li thallset b'surroga. Dan ta' l-ahhar jirrizulta mid-dokument esebit a fol. 85 kif korroborat mix-xhieda tan-Nutar Micallef u tal-vendituri Callus li kollha affermaw li l-hlasijiet akkont tal-prezz ta' bejgh tal-appartament kienu jsiru minn Joseph Pisani - b'kollox Lm22,500 - €52,410.90.

Vettura

Fir-rigward tal-ammont ta' **Lm5,500** ghax-xiri tal-vettura Hyundai DAV – 695, l-attur jghid li ghadda Lm3,000 fi flus kontanti lil bintu izda ma tezistix prova attendibbli jekk dan il-pagament realment sarx. F'dan il-kaz l-attur kien vag dwar il-provenjenza tal-ammont peress li xehed li ma kellux 'record' minn fejn gab din is-somma.

Inoltre l-Qorti tqis li x-xhieda tal-attur ma kenitx konsistenti speċjalment meta gie rinfaccjat bil-fatt li l-konvenuti kienu hallsu Lm2,400 ghax-xiri tal-vettura. Ix-xhieda tieghu hi kkontestata minn missier il-konvenut li xehed li kien hallas *de proprio circa* Lm836 f'kambjalijiet fuq il-vettura. Il-konvenut, da parti tieghu, ipprezenta f'*cheque images* sostnuti minn *statements* bankarji li jippruvaw li saru pagamenti mill-kumpanija D & D Mamo Ltd. Dan kollu jikkontradixxi t-tezi tal-attur li hallas il-prezz kollu ghajr ghal "erba' kambjalijiet."

Rinfaccjata b'tali konfliggenza mill-provi, il-Qorti tqis li l-attur ma rnexxielux jipprova sal-grad rikjest mil-Ligi li ghamel il-versamenti

reklamati fuq il-vettura. *Inoltre* b'referenza ghall-kambjali esebiti a fol. 129 sa fol. 132 tal- process, jidhru biss l-ismijiet tal-konvenuti David Mamo u Donatella Mamo u ghalhekk ma tezistix l-icken prova li dan il-hlas sar mill-attur Joseph Pisani.

Xiri ta' Stock

L-attur qed jitlob ukoll ir-rifuzjoni tal-ammont ta' Lm6,000 li jghid li hallas biex gab zewg *containers* merkanzija ghan-negozju gestit mill-konvenuti.

Il-Qorti ser taghmel is-segwenti osservazzjonijiet f'dan ir-rigward.

L-ewwel nett jidher li n-negozju in kwistjoni kien gestit minn kumpanija, *D & D Mamo Limited* u mhux mill-konvenuti fil-kwalita' personali taghhom. Ghaldaqstant jekk l-attur verament avvanza xi flus, dan ghamlu favur il-kumpanija u mhux favur il-konvenuti personalment. Il-Qorti ghaldaqstant tikkondividi t-tezi tal-konvenut imressqa minnu minghajr pregudizzju.

Fit-tieni lok David Mamo lanqas hu azzjonist izjed f'din il-kumpanija wara li ttrasferixxa (volontarjament jew altrimenti inkonsapevolment) l-ishma tieghu u sahansitra tnehha mill-kariga li kellu bhala Direttur. *Multo magis* m'ghandux iwiegeb ghal dan il-kreditu pretiz speċjalment konsiderando li l-merkanzija baqghet fil-pussess tal-kumpanija li kienet gestita minn martu u fejn l-attur ukoll intrometta ruhu wara li l-konvenuti nfirdu.

Fit-tielet lok, it-talba attrici ma treggix in kwantu jirrizulta mill-provi prodotti, u minn dokumenti bankarji li l-kumpanija tal-konvenuti kienet hallset ghax-xoghol migjub fis-sena 1998. (Ara **DOK DM5** u **DM6** a fol. 179 u 180). *Inoltre* ghalkemm l-attur gab prova ta' hlas fuq *container* minnhom, il-Qorti fehmet li kien igib *containers* ta' merkanzija ta' spiss (kwazi kull xahar) peress li kien fin-negozju wkoll, u ma hemm l-ebda prova li dan il-hlas partikolari kien sar ghall-merkanzija diretta ghan-negozju tal-konvenuti. L-attur kompla jsahhah id-dubbi riskontrati mill-

Qorti, qal li x-xoghol tal-konvenuti kien jidhol f'*groupage container*. *Inoltre* ma kienx konsistenti ghaliex l-ewwel qal li x-xoghol kollu thatt fin-negozju tal-konvenuti, imbaghad biddel il-verzjoni u ammetta li gab ix-xoghol fl-istabbiliment tieghu. B'zieda ma' dan jirrizulta li parti mill-kontenut tal-*container* minnhom huwa ta' generu differenti minn dak li kienu jinnegozjaw fih il-konvenuti. Ghalhekk il-Qorti tqis li l-verzjoni tal-attur mhijiex attendibbli u mhix ser takkolji din id-domanda.

Fid-dawl tal-provi prodotti, il-Qorti hi tal-fehma li l-attur ma irnexxielux jipprova l-krediti kollha minnu pretizi sal-grad rikjest mil-Ligi. Jezisti konflitt bejn iz-zewg verzjonijiet, u filwaqt li t-tezi tal-atturi hija aktar attendibbli fir-rigward tal-pagamenti konnessi mal-akkwist tal-immobbli, kif anke kkorroborat mix-xhieda u dokumenti prodotti, l-istess ma jistax jinghad fir-rigward tal-krediti l-ohra vantati ghar-ragunijiet fuq spjegati.

Ammissjoni ta' Donatella Mamo

Donatella Mamo ammettiet it-talbiet attrici in kwantu li dawn jolqtu sehemha mill-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejnha u bejn David Mamo. Hi ma xehditx f'dawn il-proceduri izda galadarba ammettiet minghajr l-ebda kwalifika u riserva, il-Qorti m'ghandhiex triq ohra ghajr li takkolji t-talbiet kollha fil-konfront taghha.

In kwantu li s-sehem spettanti lill-konvenuta hu ta' nofs (1/2) l-attiv u l-passiv tal-komunjoni, il-Qorti ser tillikwida dak minnha dovut f'nofs (1/2) l-ammont pretiz mill-atturi u cioe` fis-somma ta' tlettax-il elf, tliet mija u tlieta u disghin ewro (€13,390) li jirrapprezenta nofs (1/2) l-ammont ta' Lm11,500 mitlub ghax-xiri tal-vettura Hyundai u ta' *stock* tan-negozju. Din is-somma hija dovuta minn Donatella Mamo wahidha u mhux bhala dejn tal-komunjoni ga ezistenti bejnha u bejn David Mamo.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi fil-waqt li **tilqa'** l-ecezzjonijiet tal-konvenut David Mamo in kwantu li huma kompatibbli ma' din is-sentenza, u fid-dawl tal-**ammissjoni** ta' Donatella Mamo, tipprovdi dwar it-talbiet attrici billi :-

1. **Tilqa' l-ewwel talba in parte billi** tikkundanna lill-konvenuti David u Donatella Mamo li jirrifondu lill-atturi s-somma ta' tnejn u hamsin elf, erba' mija u ghaxar ewro u disghin centezmu (€52,410.90) *oltre* l-imghax legali mid-data ta' din is-sentenza, in konsiderazzjoni mal-infieq konness max-xiri, twaqqiegh u bini tal-fond 7 Censu Borg Street, Hamrun, filwaqt li **tikkundanna lill-konvenuta Donatella Mamo wahidha** sabiex thallas minn sehema mill-assi tal-komunjoni tal-akkwisti ga ezistenti bejnha u bejn David Mamo s-somma ta' tlettax-il elf, tliet mija u tlieta u disghin ewro (€13,393) (ga Lm5,750) li jirrapprezenta nofs (1/2) l-ammont ta' Lm11,500 li hu l-import mitlub mill-atturi ghax-xiri tal-vettura Hyundai DAV-695 kif ukoll ghax-xiri ta' *stock* ghall-hanut gestit f' 221, High Street, Hamrun u dan ukoll bl-imghax legali mid-data tas-sentenza.

L-ispejjez jithallsu kwantu ghall-kwart (1/4) mill-attur, nofs (1/2) minn Donatella Mamo u kwart (1/4) minn David Mamo.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----